

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 23.02.2026
Sayı : 137

10/3833

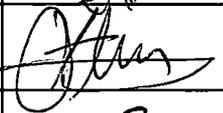
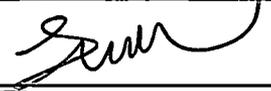
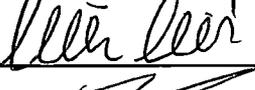
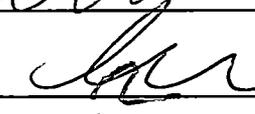
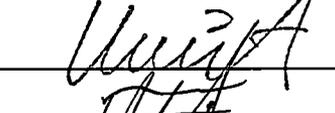
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Esnaf ve sanatkârların yaşadığı sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması, yaşanan sorunlara kalıcı, adil ve sürdürülebilir çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla, Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Cevdet AKAY
Karabük Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

1717 Sayılı Meclis Araştırması Önerisinin İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Gizem ÖZCAN	Muşla Mv.	
Aliye TİMUR ERDOĞAN	Ankara Mv.	
Eylem Ertuğ ERGÜVEN	Zonguldak Mv.	
Öksüz Kömür	Ankara Mv.	
Atilla Çeşer	Antalya Mv.	
Özkan Kız	Mersin Mv.	
Deniz Demir	Ankara Mv.	
Hüner Bayraktutan	Artvin Mv.	
Gökhan ZEYBEK	İstanbul Mv.	
Öğür Karabat	İstanbul Mv.	
Vel: Ağbaba	Malatya Mv.	
Hasan ÖZTÜRK	Bursa Mv.	
Ganice Akkus İlgezde	İstanbul Mv.	
Ercim Karakoç	Aydın Mv.	
Tüker Ateş	Bolu Mv.	
Ömit Öztepe	İzmir Mv.	
ÖMIT DİKBAYIR	Sakarya Mv.	
Ömer SARIBAL	Bursa Mv.	
Nail GİLER	Kocaeli Mv.	
Şeref ARPAÇI	Denizli Mv.	

GEREKÇE

Türkiye genelinde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârlar; son yıllarda derinleşen ekonomik kriz, yüksek enflasyon, hızla artan girdi maliyetleri ve daralan iç talep nedeniyle tarihinin en ağır geçim ve ayakta kalma mücadelesini vermektedir. Küçük ve orta ölçekli işletmeler, ülke ekonomisinin belkemiğini oluşturmalarına rağmen mevcut ekonomi politikalarının yükünü orantısız biçimde taşımakta; art arda gelen mali yükümlülükler karşısında faaliyetlerini sürdürmekte zorlanmaktadır.

Başta kira, enerji, hammadde ve işçilik giderleri olmak üzere temel maliyet kalemlerinde yaşanan olağanüstü artışlar, esnafın gelir-gider dengesini tamamen bozmuştur. Buna karşın vergi yükünde anlamlı bir hafifleme sağlanmamış, sosyal güvenlik primleri ve kamu alacakları konusunda esnafın ödeme gücü gözetilmemiştir. Geliri düşen, müşteri sayısı azalan ve kâr marjı neredeyse sıfırlanan esnaf; vergi ve Sosyal Güvenlik Kurumu borçları nedeniyle ciddi bir borç sarmalına sürüklenmiştir.

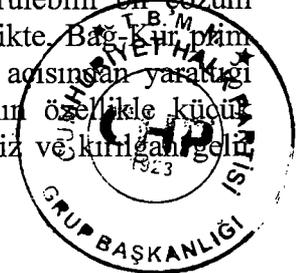
Özellikle Bağ-Kur kapsamında bulunan esnaf ve sanatkârlar açısından prim borçları; yalnızca mali bir yük değil, aynı zamanda sosyal güvenlik hakkına erişimi engelleyen yapısal bir sorun hâline gelmiştir. Biriken prim borçları nedeniyle sağlık hizmetlerinden yararlanamayan, emeklilik hakkı kazanamayan ve sosyal güvenceden fiilen koparılan yüz binlerce esnaf bulunmaktadır. Mevcut prim sistemi, esnafın düzensiz ve kırılğan gelir yapısını dikkate almamakta; kriz dönemlerinde esnafı koruyacak bir esneklik içermemektedir.

Vergi ve SGK borçlarına ilişkin geçmiş dönemlerde çıkarılan yapılandırma düzenlemeleri ise sorunu kalıcı biçimde çözmekten uzak kalmıştır. Yapılandırmaların kısa vadeli olması, taksit tutarlarının yüksekliği, faiz ve gecikme zamlarının önemli ölçüde korunması ve ödeme koşullarının esnafın gerçek gelir düzeyiyle uyumsuz olması nedeniyle, çok sayıda esnaf bu düzenlemelerden ya hiç yararlanamamış ya da yapılandırmasını kısa sürede kaybetmiştir. Sonuç olarak esnaf, yeniden icra ve haciz işlemleriyle karşı karşıya bırakılmıştır.

Günümüzde çok sayıda esnaf; banka hesaplarına bloke konulması, iş yerlerine haciz gelmesi, araç ve ekipmanlarına el konulması tehdidi altında faaliyet göstermeye çalışmaktadır. Bu tablo yalnızca esnafı değil; esnafın istihdam ettiği çalışanları, ailelerini ve yerel ekonomileri de doğrudan etkilemektedir. Esnafın kepenk kapatması, işsizliğin artmasına, kayıt dışılığın yaygınlaşmasına ve mahalle ölçeğinde ekonomik hayatın çökmesine yol açmaktadır.

Esnafın yaşadığı sorunlar artık bireysel değil; ülke ekonomisinin dengelerini, sosyal barışı ve istihdam yapısını doğrudan etkileyen kamusal bir mesele niteliği kazanmıştır. Buna rağmen mevcut politikalar, esnafı desteklemek yerine borç yükünü ağırlaştırarak, tahsilat odaklı ve kısa vadeli yaklaşımlarla sınırlı kalmaktadır. Vergi ve SGK borçlarının sürdürülebilir bir anlayışla ele alınması; esnafın ödeme gücünü esas alan, uzun vadeli, adil ve kalıcı bir yapılandırma modelinin hayata geçirilmesi zorunlu hâle gelmiştir.

Bu bağlamda; Türkiye genelinde esnaf ve sanatkârların güncel ekonomik durumunun bütün yönleriyle tespit edilmesi, vergi ve Sosyal Güvenlik Kurumu borçlarının esnaf üzerindeki mali ve sosyal etkilerinin ayrıntılı biçimde incelenmesi, bugüne kadar yürürlüğe konulan mevcut ve geçmiş yapılandırma uygulamalarının neden kalıcı ve sürdürülebilir bir çözüm üretmediğinin ortaya konulması büyük önem taşımaktadır. Bununla birlikte, Bağ-Kur prim sistemi, prim gün sayısı ve emeklilik koşullarının esnaf ve sanatkârlar açısından yarattığı yapısal mağduriyetlerin değerlendirilmesi; haciz ve icra uygulamalarının özellikle küçük ölçekli esnaf üzerindeki yıkıcı sonuçlarının araştırılması; esnafın düzensiz ve kırılğan gelir

yapısını esas alan, ödeme gücüne uygun, uzun vadeli ve sürdürülebilir yeni bir vergi ve SGK yapılandırma modeline ilişkin somut ve uygulanabilir çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla kapsamlı ve bütüncül bir çalışmaya ihtiyaç bulunmaktadır.

Esnaf ve sanatkârların yaşadığı ekonomik ve sosyal sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması, vergi ve Sosyal Güvenlik Kurumu borç yükünün esnaf üzerindeki mali ve toplumsal etkilerinin ortaya konulması ve kalıcı, adil ve sürdürülebilir çözüm önerilerinin geliştirilmesi; büyük mağduriyet yaşayan milyonlarca esnaf ve sanatkârın ekonomik sorunlarının giderilmesi ve ayakta kalmalarının sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır.

